

Joel qillqaqa, hinallata Laodicea sutiyuq Qanchis p'unchay Adventista Iglesiapi — Chunka isqonniyuq

Jeff Pippenger
2025-12-25

Yupay chunka isqunniyuq##

Judá ayllumanta León nisqa sutim Jesúsqaqmi, chaymi Cristopa llamk'asqanta qhawarichin, profético Simiyninta sellaspa, chaymantaqa sellota kicharispas. Apocalipsispa pichqa kaq capitulonpi Judá ayllumanta León, Davidpa saphinpas kaynin, kallpachakuspa libronta kicharinanpaq atipasqa. Davidpa “saphi” nisqaqa Jessé karqa, Jessépa saphinqa Fares karqa, paypa saphinqa Judá karqa, paypa saphinqa Jacob karqa, paypa saphinqa Isaac karqa, paypa saphinqa Abraham karqa. Davidpa utaq Jessépa saphin, Judá ayllumanta Leónwan tinkuchisqa rimakusqapi, qallariypa hinaspa tukukuypa kamachikuyninkunata qhawarichin, chaymi Alpha hinaspa Omega. Apocalipsispa huk kaq capitulonpi Jesucristopa Revelacionnin sellomanta kicharisqa kaptin, paypa kayninpa ñawpaq atributo ninqa payqa Alpha hinaspa Omega kasqanmi. Pipas pay kasqanqa, chayllataqmi kamachikuy, Judá ayllumanta León sellasqan profeciakunata kicharinanpaq llamk'achisqa, ima p'unchaypiña tiempo kasqanta pay akllaptin.

Diospa profético Simiynin kichasqa kayqa Diospa redención rurayninmanta huk elementonmi, paypa munayninman hina hatarichiykunata paqarichinapaq paypa Simiyninpa atiynta llamk'achisqanrayku. Hermana White ninmi Danielpa hinaspa Apocalipsispa librokunata aswan allinta entiendesqankutaqa, ñuqanchik ukhupi hatun hatarichiy rikurisqanta. Diospa profético Simiyninpa k'anchayninmi hatarichiyta hinaspa allinchayta paypa munayninman hina paqarichin.

Pani Whiteqa qhepa p'unchaykunata qhawarispas nin: Diospa llaqtan ukhupi qhepa p'unchaykunapi hatun musuqchasqa kasqanmanta. Sagrado historiapi kawsarichiykuna hinaspa musuqchasqakuna llapankunapas Diospa Simiyninmanta ruwasqa karqanku, chay sagrado pacha-kunapas sapaqninmanta qhawachirqanku qhepa hatun kawsarichiyta hinaspa musuqchasqayta, chaymi qallarin domingo kamachiy manaraq chayamuchkaptin. Chay kawsarichiykunaga Diospa Simiynin kichasqa kasqanmantam paqarin. Qanchis illapakuna sellasqa karqanku, imaynan Danielpa qillqasqa libronpas chunka iskayniyuq kapitulopi sellasqa karqa, hinallataq.

1260 nisq'a simbolowanwan tinkisqa ch'iqichisqa pachaqa profetik nisq'a qhawariyninkunata churaptinchikqa, tariychik Apocalipsis chunka hukniyuqpi Moiséswan Elíaswan kinsantin pusaqnin p'unchaykama callepi wañusqa kasqankuta. Chunka pusaqniyuq versículokamantaqa Diospa piñakuynin pacha chayamusqaña. Moiséswan Elíaswanqa Diospa llaqtanta rikuchin, runakuna qispisqa pacha tukukuy manaraq chayamuptin. Paykunaqa 1260 simbolik p'unchaykunata ch'iqichisqa kanku Sodoma Egyptowan callekunapi, maypichus Jesús chakatasqa karqa.

Moiseswan Eliaswan kallpachasqa karqanku testimoniota qunankupaq kimsa kaq versiculomanta qanchis kaq versiculokama, maypichus ñanpi wañuchisqa kanku. Juanqa iskay kaq versiculopi templota tupuyninta tukurqan, chaymantaq Moiseswan Eliaswan kallpachasqa karqanku testimoniota qunankupaq, llaquy p'achawan p'achasqa. Eliaspa, Moisespawan willakuyninkuqa 1844 watapi Filadelfia Millerita Adventismoman qusqasqa karqan, hinaspataq 1863 watakama vozninkuqaq pampachasqa karqan miraymanta mirayman apasqa costumbrekunawan tradicionkunawan urapi. Paykunaqa kimsa wata kuskanpaq kallpachasqa karqanku testimoniota qunankupaq, “llaquy p'achawan” p'achasqa, chayqa 1863 watamanta ñawpaqman aswan-aswan hatun tutayaypa señalanami.

Panini chawpi raykupi, Hermana Whitepa qanchis illapakunata ñawpaq ñiqi iskay kaq angelkunapa ruwayninchiskunata rikuchiq hina nisqanta ruraspa, sapa siq'ipi huk siqi hina, huk historiata sayarichinchis, maypim huk angelkunaq huk willakuyniyuq uraykamusqanwan qallarín; ichaqa siqi patapi siqi patapi, chay angelqa ñawpaq kaqpas iskay kaqpas angelmi. Huknin chakinta churarqan hallp'api, huk chakintaq lamar qochapi, agosto 11, 1840 p'unchawpi; hukninña chayamurqan abril 19, 1844 p'unchawpi llakisqa pantasqaman.

Sapa sispas historia paralelakunapi qatiq waymarkqa Diospa makinmi, chaymi Habacucpa tablankunawan t'inkisqa kachkan. Ñawpaq angelwanqa, 1843 watapa cuadro nisqa rurasqa karqa, ichaqa wakin yupaykunapi pantasqa kasqa. Iskay kaq angelwanqa, Diospa makinqa Habacucpa tablankunapa waymarkninmi; rikuchisqa, pantaymanta makinta qichusqanpi. Pay makinta qichusqanmantapacha, mensajemi aswan-aswan wiñarispa ñawpaqman purirqa, chaypa tukukuyninman chayaspa Exeter camp meeting nisqapi, 1844 watapa octubre 22 p'unchawpi chay hatun llakikuy manaraq chayamuchkaptin.

Iskay siq'ikunaqa huk llapa pachapi willakuyta reqsichin, chayrayku hamuq angelqa huk chakinta hallp'api churaykun, huk chakintataq lamar qochapi, hinaspa yachachisqa qhelqakuna willawanchik kayqa llapa pachapi willakuym kasqanta. Angelqa chaymantaq chunka sipaskunapa rimayninpi suyasqa p'unchay qallariyninta reqsichin. Kay ñawpaq waymarkapipis rikunchik Diospa makin llullata rurachkasqanta. Abril killapa 19 p'unchaynin, 1844 watapi, profetap hina rikurirqan mosqoyqa llullakusqanta hina; ichaqa llakikuywan muchuyta atipaqkuna, suyaspanku, hinaspa mosqoy suyasqa kaptinpas, manam llullakurchu. Ichaqa ñiq'ita ruwachkaspanchik qallariqtin, ñawpaq pantasqapa llullanqa ñawpaq waymarkapa huk kaynin hina reqsichisqa kachkan.

Chayqaqa Diospa makinpa señalninqa, Habacucpa tablankunapas, Diospa huk pantasqata pakasqanta, chaymantataq makinta chay pantasqamanta qichusqanta rikuchin. Milleritakunaq historiankupi, chay pantasqaqa Diospa saquesqan karqa 1842 watapa mayu killapi, cuadruqa imprimikusqanpacha; hinaspataq chay pantasqaqa rikurirqan 1843 wata tukukuptin. Ichaqa chaymanta qhiparaqmi Señorqa makinta yupaykunapi kaq pantasqamanta qichurqan. Chay pantasqaqa 1842 watapa mayu killamanta ñawpaq ñak'ariy qollqukuy qhipaman mayqin pachakama karqa. Ñawpaq angelpaq, Diospa makinpas Habacucpa tablankunapas 1842 watapa mayu killapi señalasqa kachkan; ichaqa makin qichusqaqa iskay ñiqin angelpa historiampi ñawpaq ñak'ariy qollquymanta aswan qhiparaqmi kashan.

Kayqa riqsichin “maki” nisqapa waymarkninta hinallataq huk willakuy pacha kasqanta. Chay pachaga qallarín Paypa makin pantasqata pakasqanwan, hinaspataq tukukun Paypa makin chay pantasqamanta qichusqa kaptin. Kay pacha, Paypa makin pakasqan hinaspa mana pakasqanmanta, huk rikch’ayninmi Judá ayllumanta Leonpa llamk’ayninmanta, imaynan pay willakuy k’anchayta sellaspa hinaspa qhepamanta mana sellasqa rikuchin. Payqa cheqaq kayta pakarqan, hinaspataq kikin cheqaq kayllatata hukniray k’anchaypi rikuchirqan, mana qallariq k’anchayta churanakuspalla. Chayta ruwarqan Milleritakunaq Chawpi Tuta Waqaychasqanmanta kawsarichiyta hinaspa allinchayta paqarichinanpaq.

Ángelpa chayamusqanwan qallarisqa suyasqa pacha tukukapun, Paypa makin qichusqa kaptinmi; chayhinapiqa profetismoq k’anchaynin kicharisqa karqa, chaymi “qanchis killa kuyuriyniyta” qallarísqa, Exeter camp meeting nisqapi Chawpi Tuta Qapariy willakuymán pusarqa, maypichus chay willakuyqa lamar quchap hina hatun kallpayuq muyuriyman tukurqa, hatun llakikuypi wichq’asqa punkukama. Diospa atipaynin rikuchisqan, Simiynin kicharisqanwan, aswan-aswan wiñaq kawsariywan allinchakuywanmi rurapurqa.

1863 watapi, Laodicea sutiyuq Millerita kuyuyqa Jordán mayuta chimpayta ama saqisqa karqan, hinaspataq ch’inneq pampaman churakusqa karqanku Elíastaq Moisesaq rumikunawan maqaypaq. William Millerpa willakuyninqa Elíasqa willakuynin karqan, hinaspataq Millerpa tiyanaq willakuyninqa Moisespa “qanchis kuti” nisqan karqan. “Qanchis kuti” nisqata ñiqiyqa Moisesa wañuchiy karqan, hinaspataq Miller qallarichisqan aswan hatun cheqaq kayta ñiqiyqa Elíasta wañuchiy karqan. 1863 watapiqa kachaqqas willakuypas ñanpi wañuchisqa karqan, chaymanta pacha paykunata tariyqa Jeremiahpa ñawpaq ñankunapi p’ampasqankuta maskhaspalla atikun. Ñanpi wañusqa karqanku—chayqa kawsarimpunku kama. Kawsarimunku “qanchis illapakunaq hamuq p’unchaykunapi kaq ruwayninkuna” nisqa, “ñiqisqan hina rikuchisqa kanqa” nisqa kaqtin yapamanta nisqa kaptin—pachak tawa chunka tawa waranqa runakunaq historiankupi.

Ñawpaq angelpa historiananta iskay ñiqin angelpa historiapa patanman churaptin, proféticopa sayaynin huk rikuchiq chiqanta paqarichin Cristopa makinata qhatiykunapaq, chaymi Kuskapi Waqyakuy Chawpipi ñanpi k’anchayqa. Kuskapi Waqyakuy Chawpimanta ñawpaq k’anchayqa ñanta k’anchachin, paypa “hatun sumaq paña maki”pa k’anchayninmi ñanpi wichariyta ñawpaqman pusan.

“Rikch’arirqani hina k’anchaywan muyurichisqa kasqayta, hinallataq allp’amanta aswan-aswan hanaqman wichariq risqayta. Kutirispaymi kay pachapi adventu runakunata mask’arqani, ichaga mana tarirqanichu; chaypitaq huk kunkam niwarqan: ‘Yapay qhaway, hinaspa aswan pisillata hanaqman qhaway.’ Chayta uyarispa ñawiykunata oqarirqani, hinaspataq rikurirqani huk chiqan, k’iti ñanta, kay pachamanta ancha hanaqpi hatarichisqata. Chay ñanpim adventu runakuna purisharqaku, ñanpa karu tukukuyninpi kaq llaqtaman. Paykuna qhepankupi, ñan qallariyninpi, huk llihipiq k’anchay sayachisqa karqa; chaymanta huk angel niwarqan chayqa ‘chisi chawpi qayakuy’ kasqanta. Kay k’anchayqa llaqa ñannintam k’ancharqan, chakinkunapaqtaq achkiyta qorqan, ama mitk’anankupaq.”

“Paykuna Jesusman ñawinkuta takyasqata hap’ispanku, payqa ñawpaqenkupi kashan, llaqtaman pusaspa, chayqa allin waqaychasqa kasharqanku. Ichataq utqaylla wakinkuna

sayk'urqanku, nispa llaqtaqa ancham karupi kashan, ñawpaqtaña yaykuyta suyarqanku. Chaymantataq Jesus paykunata kallpachaq karqan hatun k'anchayniyuq paña makinta oqarispas, hinaspataq makinmanta huk k'anchay llusqsimurqan, chaymi adviento t'aqapi kuyurirqan, paykunataq '¡Aleluya!' nispa qaparirqanku. Hukkunataq mana yuyayniyuqta qhepankupi kashaq k'anchayta ñiqirqanku, hinaspa nirqanku mana Dioschu karqan chayhina karuman pusamuwasqankuqa. Qhepankupi kashaq k'anchay wañurqan, chakinkunata hunt'asqata tutayayman saquespa; hinaspataq mitk'arqanku, señaltawan Jesuswan mana rikuyta atispa, ñanmantataq urayman urmurqanku, uraypi kashaq tutayaq hucha sapa pacha-man." Christian Experience and Teachings of Ellen G. White, 57.

Cristoqa hatun k'anchayniyuq makinta oqarispas, "makinta" llaqtantinpa runankunata pusananpaq rurasqanpa unanchaqnin hina apachkan. Iskay ñiqin angelpa chayamunanta huñuspa, 1840 wata, agosto killapa 11 p'unchayninpi uraykamuy ñawpaq angelwan kуска qhawarispas, iskaynin angelkunapas makinkupi huk willakuyniyuq kasqankuta tariyku.

"Rikusqaytaq kani llapan hanaq pacha imayna allinta kay pachapi ruwasqakunaq nisqanpi churakusqanmanta. Jesusqa atiyiniyuq hatun angelta kacharkan uraykamuy, kay pacha tiyaqkunata waqyaykuspa paypa iskay kutin rikurimuyninpaq wakichikunankupaq. Angelqa hanaq pachapi Jesuspa qayllanmanta llusqispas, ñawpaqninpi pasaypa k'anchariq, hatun llimp'iyniyuq k'anchay purirqan. Nisqa karqani missionninpaq kay pachata paypa llimp'iyninwan k'anchachiy kasqanta, hinallataq runata Diospa hamuy piñakuyninmanta waqyaykuyta. ..."

"Huk hatun kallpayuq ángelmi kamachisqa karqa kay pachaman uraykamunanpaq. Jesusqa makinman huk qillqasqata churarqan, hinaspan kay pachaman chayamuspá qaparirqan: 'Babiloniaqa urmarunñan, urmarunñan.' Chaymantan hukmanta rikurqani llakikuywan pantasqakunata hanaq pachaman ñawinkuta oqarispas, fe nisqawan suyaywanpas Señorninkupa rikurimuyninta suyasqankuta. Ichaqa askha runakunaqa mana yuyayniyuq hina, puñusqa hina kasqankuta rikurqani; chaywanpas uyankupi ancha hatun llakikuypa señalta rikuyta atirqani. Pantasqakunaqa Qellqakunamanta yacharqanku paykunaqa suyay unaymanta kasqankuta, hinaspa pacienciayuqta rikuykunapa hunt'akuyninta suyanankupaq kasqankuta. Chay kikin pruebakuna paykunata púsarqa 1843 watapi Señorninkuta suyanankupaq, chay kikillataq paykunata suyasichirqan payta 1844 watapipas. Ichaqa rikurqanin ashkha runakuna mana 1843 watapi iñiyninkuta reqsichiq kallpata hap'ipusqankuta. Llakikuywan pantasqakunmi iñiyninkuta pisiypachirqan." Primeros Escritos, 246, 247.

Iskay angelkunaqa kimsantin angelkunamanta sapan hukmi, chayrayku huñusqa huk simbulu kanku; chaymi willakusqankumanta tupanku, ichaqa sapankanku sapan kikin sapalla willakuyta reqsichinku. Iskay angelkunapa makinkunapiqa "qillqasqa" kan, chayqa huk pruebatam reqsichin. "Ñawpaq kaqpas iskayñiqin kaq angelpas kimsayñiqin kaq angelwan kuskan-puriyta" tiyan.

Diosqa Apocalipsis 14-pa mensajekunata profecíaq siq'inpi lugarnta qorqan, hinaspan paykunapa ruwanakuyqa mana tukuqachu kay pachapa historiaq tukukuyininkama. Ñawpaq kaq angelpa, iskay kaq angelpa mensajenkunapas kunan pachasqa cheqaq kachkanmi, hinaspan kay qhepan hamuqwan kuskan-puriyta ruwanankum. Kinsa kaq angelqa hatun qaparikuyniyuqmi willakuyninta willakun. "Chaykunamanta qhepatam," nispa Juan nirqa,

“huk angelta rikurqani hanaq pachamanta uraykamusqanta, hatun atiyiniyoqta, kay pachataq k’anchasqa karqa paypa hatun k’anchayninwan.” Kay k’anchariypiqa, kimsa mensajekunapa llaqa k’anchayninku huñusqa kachkan.” The 1888 Materials, 803, 804.

Paní Whiteqa kimsa kaq angelta reqsichin Apocalipsis chunka pusaqniyuqpi kaq angel hina, hinallataq reqsichin ñawpaq kaqpas iskay kaqpas angelkunaqa paralelo purinankuta profetico historiatawan, mayqinchus chayqa reprezentasqa kashan Apocalipsis chunka pusaqniyuqpi kaq kimsa kaq angelwan. Chayrayku payqa hukchasqa churashan ñawpaq angelpa uraykuynta 1840 wata, agosto killapa chunka hukniyuq p’unchawpi, 9/11wan, hinallataq sut’inchashan Apocalipsis chunka pusaqniyuqpi kaq angelqa “kimsa kaq angel” kasqanta. Kimsa kaq angelqa kinsa kaqmanta qhipa kaqmi, ñawpaq kaqwanmi tipificasqa kashan, chayraykutaqmi Paní Whiteqa willawanchis ñawpaq angelpa misionninqa kikinmi karqan Apocalipsis chunka pusaqniyuqpi kaq angelpa misionninwan, iskaynin angelkunapa misionninmi karqan “kay pachata k’ancharichiy atininwan.”

“Qanchis illapakunam” rikuchin huch’uychasqa ruwanakunata ñawpaq kaq hukñiqin angelpa chaymanta iskayñiqin angelpa historiankupi, chaykunataq kutimuspa rikhurinqa kimsañiqin angelpa historiankupipas. Yachachiq Espíritu kamachisqa, kay historiakunata “siq’imanta siq’iman” tupachispa churaptinchik, ñawpaq kaq angelpa uraykuyñin 1840 watapi tupachakun His uraykuyñinwan 9/11 p’unchawpi. Chayqa reqsisichin huk pruebayuq willakuyta iskay testigokunawan kуска mikhuq kananpaq, hinaspataq tupachin huk llakikuyta ñawpaq waymarkwan.

“Qanchis illapakuna”qa chay profetiku pacha kanku, huk llakikuywan qallarispa, aswan hatun llakikuywan tukukuq.

Ñawpaq angelpa uraykuyninmanta profétik siq’i iskay kaq angelpa chayamuyninwan tupachisqa kaptin, “cheqaq kaypa huk ruwanakuyta” paqarichin. Cheqaq kayqa kimsa purinyuq hina sut’ichisqa kachkan, ñawpaq kaqwan qhipa kaqwan hukllaña kasper, chawpi kaq purinyuq hatarikuyma rikuchin. Ñawpaqwan iskay kaq angelkunata kay diseño-man tupachispa, ñawpaq kaqwan iskay kaq angelkunamanta ruwasqa huk ruwanakuyta paqarichin; chaymi Apocalipsis chunka pusaqniyuq kaqpa kinsa kaq angelnta rikuchin, hinaspa Apocalipsis chunka pusaqniyuq kaqpa kinsa kaq angelqa ñawpaq kaqwan iskay kaq angelkunap iskayninmanta hukchasqa kachkan.

Apocalipsis chunka pusaqniyuqpa kimsa kaq angelninqa iskay simikunamanta ruwasqam kachkan. Ñawpaq simiqa hunt’asqa karqa 9/11 p’unchawpi Nueva York llaqtapa wasikuna urmanankupi, chaymanta tawa kaq versículopi iskay kaq simiqa domingo p’unchaw kamachikuymi. 9/11 p’unchawmanta domingo p’unchaw kamachikuykama kaq pacha ukhupi, Apocalipsis chunka pusaqniyuqpa kimsa kaq angelninqa ñawpaq kaqwan iskay kaq angelwan huñusqa kasqanta rikuchin. Chayqa cheqaq kasqanrayku, chay iskay angelkunapa willakuynin-ta “siki siki hawanpi” hina apaykachaspayki, Apocalipsis chunka pusaqniyuqpa kimsa kaq angelninpa willakuyninta rikuchinapaq—ñawpaq kaqwan iskay kaq angelta, ñawpaq kaqwan iskay kaq angelwan tupachiyllam kachkan.

Ishkay angelkuna chayamunku ñawpaq llakikuymán, iskayninku angelkunam proféticamente tupaqchasqa kanku, iskayninkupaqpas huk pruebayuq willakuymi kashan angelpa makinpi. Qatipi qati rikuchisqa huk señalqa Habacucpa tablaskunanmi, chayqa Diospa makinwan chiqanta tinkisqa kashan. Ñawpaq angelpa lininpiqa, 1843 watapa cuadroqa rurakun mayo killapi 1842 watapi, iskay kaq angelpa lininpiqa mana mayqin cuadrochu karqan. Cuadroqa tukusqañam karqan iskay kaq angelpa chayamusqanpi. Habacucpa tablapi señalanqa iskay kaq angelpa lininpiqa Diospa makinta hurquymi huk pantaymanta 1843 watapa cuadropa yupaykunapi.

Paypa makinmi ñawpaq angelpa ñanchimpas pantasqa huk willakuyta taparqan, chay kikin ñanchimpitaq makinqa qechusqa karqan, iskay ñiqin angelpa siq'inpi. Chayrayku, Habacucpa tablankunapa ñanchimpas, ñawpaq hinaspa iskay ñiqin angelkunapa paralelu siq'ikuna ukhupi, iskay puriykunata rikuchin. Ñawpaq puriypi Paypa makinmi pantasqa huk willakuyta tapaykun, Habacucpa tablankunapa ñanchimpata unay pacha tukukuyninpiñataq, Paypa makinmanta qechun. Suyaq pachaqa iskay ñiqin angel chayamunwan qallariq, suyaq pacha tukukuynintaq aswan-aswanmi hunt'akun, Paypa maki qechusqa kaymanta qallaripa. Habacucpa tablankunapa ñanchimpas huk pacha unayta rikuchin, chay pachaqa Cristoq makinwan qallariypi señalasqa kachkan, tukukuyninpiqa Paypa makinwanraq señalasqa kachkan.

Iskay makikuna ñawpaq llakikuypi señalasqa kanku, iskaynintinpas huk pruebayuq willakuyta apaykuspa mikhunankupaqmi kachkan. Chaymantaq huk profetico pacha, cimientota churaykuq cheqaqkuna-ta rikch'achispa, Diospa makinwan pakasqa qallarin, hinaspa Paypa makinwan kicharisqa tukukun. Qatiq waymarkqa Exeter camp meetingmi, maypichus chawpi tuta waqyakuy Cristo-pa makinta qatiqkunata Aswan Santu Lugarman t'aqaykuspa ch'uyanchan.

Cristo Santísimo Lugarman kuyukuptinmi, makinta hanaq pacha-man oqarispa jurarqan pacha manaña kanqachu nispa. Chayraqmi “qanchis illapaykunata” sellarqan, chaykunaqa ñawpaq iskay angelkunapa historianta rikuchin, kinsa kaqpa historiapi kutichisqa. “Qanchis illapaykunata” sellarqan, imaynan Danielpa profeciankunata chunka iskayniyuq kapitulumanta sellarqan hinata. Danielpa chunka iskayniyuq kapitulumanta, kinsa simbólicomanta pachakuna p'unchaykunaq ñawpaq kaqnintan, Cristo iskaynin makinkunata hanaq pacha-man oqarin hinaspa willakun Diospa llaqtan ch'iqichisqa kayninqa tukukuptin, “admirakuq runakuna” tukukuqkuna ch'uya anchataq hoqarisqa kanqaku ofrenda hina nispa. Ñawpaq kaq hinaspa iskay kaq angelkunapa imayna rurasqa kaynin, kunan qhawarisqanchikpi, simbolicamente rikuchin Diospa makinta sapa puriyinpi.

Pay sachata pakalliptin, huk llakikuyta paqarichin; makinta hurquptintaq k'anchay paqarin, chay k'anchayqa Chawpi Tuta Qapariy willakuypa k'anchayninmi. Ñawpaq llakikuyqa hatun llakikuykama alpha omega sutinta apamun, hinallataq sachapa imayna sayasqanpi rikuchisqa kachkan. Qallariyqa tukukuyninta rikuchin, iskay llakikuykunapa chawpinpi waymark kaqtaq Habacucpa tablankunata sellasqa kasqanmanta kichasqa kasqanpa rurayninta rikuchin; chayqa Jeremiaspa ñawpaq ñankunata kichasqa kasqanm, hinallataq domingo kamachiy ñawpaqninpi templo hatarichisqa kananpaq tiyasqan siminmi, maypachachus tukusqa templo llaqa urqukunamanta hawaman hoqarisqa kanqa. Chay chawpi waymarkqa, sachap siminpi, hatarikuq kayta rikuchin; hinaspataq historiapi, trigota qura qhawanwan qhipa t'aqasqa kasqanwan rikuchisqapi, mana yuyaysapa virgenkunapa hatarikuyninta sut'inchan.

Habacucpa tablankunapa rikuchisqa ñanmarkawan unanchasqa hatarikuq kayqa wiñariq hina rikuchisqa kachkan; manam huklla ñanmarkachu, aswanpas huk pacha, sut'inchasqa qallariyniyuq tukukuyniyuqwan, Diospa makinwan rikuchisqa hina. Diospa makinqa iskay kuti kachkan ñawpaq llakikuypi, imaraykuchus iskay angelkuna kan, sapankankupas huk willakuyta makinpi apaq. Qatiqnin hatarikuypa ñanmarkanpas huk qallariy makiyuq, huk tukukuy makiyuqmi; chayrayku paypas iskay makiyuqmi kachkan profetayninpa caracteristicakunapi. Kimsa kaq ñanmarka, aswan hatun llakikuyta, Cristo makinta oqarispa hanaq pachaman jurasqanta reqsichin, qanchis trueno-kuna sellasqa kashan chay kikin pasajepi, Danielpa chunka iskayniyuq kapitulonpi hina. Chay angel ñawpaq iskay angelkunapa profético estructuranta tukukuyta señalasqa cheqllapi, kunan yuyarisqanchikpi, payqa profético tiempopa aplicasqanta tukuchin, hinaspa Daniel libroypi huk paralelo pasajeman churakun, maypichus manam huk makillantachu oqarin, aswanpas iskaynin makinkunata oqarin.

Daniel chunka iskayniyuqpi kinsa profético pacha tiyakun qichusqa qhepa p'unchaykunapi, kaymi Diospa llaqtanman qhepa p'unchaykunapi chayanqa. Danielpa tukukuyninpi, chay hatun tukuchiy rikch'ayninpi, ñawpaqta rimarisqa karqan Danielmanta, paymi Diospa puchuq llaqtanta rikch'achin, payqa yachayniyuq karqan iskayninmanta hina rikch'ayninmantapas. Danielpa qhipaman qillqasqa qhepa kaqmi imayna yachay yapayqa Judá ayllumanta León nisqawan llamk'achisqa karqan, Diospa llaqtan ukhupi qhipa kawsarichiyta, allinchaytawan paqarichinampaq, paykunataq “entienden” nisqakuna hina reqsisqa kanku. Payqa llaqtanta sellayta hunt'an, Apocalipsispi “qanchis truenos” nisqakunata qichuspa, Daniel chunka iskayniyuqpi “kinsa periodos” nisqakunapa qichusqasqaqwan tinkuchispa.

Jesúsqa reqsichin, Diospa llaqtanpa kallpan chinkachisqa kinsa wata huk chawpi profetiku p'unchaykunapa tukukuyninpi llaqa “musphaykuna” tukusqa kanqankuta sut'inchaspa, payqa julio 2023 watata reqsichin, maypichus Apocalipsis chunka hukniyuqpi callekunapi kinsa p'unchay huk chawpi wañuyta tukukuynin chayasqa karqa. Kunanqa musphaykuna domingo kamachiy ñawpaqninpi tukusqa kanqa. Payqa julio 2023 watata señalasqa, mana hukllachu, aswanpas iskaynin makinkunata hoqarispa. Chayta ruwaspanmi tardanza pacha tukukuyninta señalarqa, hina Millerruna historiapi pantasqanmanta makin hurqusqa hina. Ñawpaq llakikuyqa julio 18, 2020 watapi karqa, Millerrunakunapa ñawpaq llakikuyninwan rikch'akusqa hina, hinaspataq tardanza pacha qallarisa purirqa, julio 2023 watapi puchuq llaqtanta huñunaypaq iskay kutita makinta mast'arirqan kama.

Ñawpaq llakikuyqa Diospa makin pantasqata pakasqaqwanmi rikuchisqa, chaymi Millerita-kunapaqqa wata 1843-ta reqsichisqanku, mana 1844 wata, octubre 22 p'unchawtachu. Chay llakikuyqa chunka iskayniyuq kaq t'aya chunka iskayniyuqpi, versículo chunka iskayniyuqpi rikuchisqa kachkan. Ñawpaq llakikuyqa Paypa makin pantasqata pakasqaqwanmi rikuchisqa kachkan, hinaspapas Millerita-kuna, ñawpaq llakikuymán chayaqkunawanmi unanchasqa karqan. Versículo chunka iskayniyuqpi simiqa “hamun” nisqami. Kusiqa kachun suyaq runaqa, hinaspa 1335-man “hamuqqa”; kusiqa kachun 1844 wata, abril 19 p'unchaw llakikuymán “hamuqqa”. “Hamun” nisqaman tikrasqa simiqa “llank'ay” manam, aswan “llamk'ay” manachu, nisqaykimantaqa “tupay” ninmi. Millerita-kunaqa ñawpaq llakikuyta musyarqanku maypachachus

wata 1843 wata 1844-wan tupaqtin. Daniel chunka iskayniyuqpa versículo chunka iskayniyuqpa iskaynin llakikuykunamanta reqsichin: 1844 wata, abril 19 p'unchaw ñawpaq llakikuyta, ichaqa aswan chiqanta 2020 wata, julio 18 p'unchaw ñawpaq llakikuytapas.

Kinsa pacha tukuy proféticop chaymanta qhipa pacha profético, kimsa pachakunamanta pacha tukukuypi kichasqa kaqkuna, maypachachus yachay yapasqa kan hinaspa trigota qura qiwawanmanta qhipa t'aqayta hunt'an, chay hina riqsichispa profético k'anchay kichasqanta, mayqinchus pachak tawa chunka tawa waranqa runakunata sellan, chaykunaqa kaqlan profético pacha kanku.

Qanchis ñiqin versopa ñawpaq pachanqa, Apocalipsis chunka hukniyuqpi kimsa pacha kuskan p'unchaykunapa ch'iqichisqa kayninpa tukukuyninmi, 2023 wataq julio killapi; chunka iskayniyuq versopi kaq pachataq, chay kkillan ch'iqichiyqallataq qallariyninmi 18 julio 2020 p'unchaypi. Alpha y Omegaqa Daniel chunka iskayniyuqpi qanchis truenoqkunapa historianta señalarqan, chay historiataq 18 julio 2020 p'unchaypi llaquikuywan qallarín, hinaspa kimsa pacha kuskan simbólico p'unchaykunamanta qhipaman 2023 wataq julio killapi tukukun. Chay hina ancha allin yachaypaqmi kaypis: Alpha y Omegaqa qhipa suyasqa pacha qallariyninta tukukuynintawan señalaspaga, manam hukllachu, aswanpas iskaynin makinkunata hanaq pachaman hoqarispa, wiñaypaq wiñaykama kawsak Diosrayku jurarqan.

Runa Paq Churin Diospa Churinga Taytanwan juramentota rurashanmi, Diospa pacton llaqta runakunapa willakuyninpa tukukuq patapi qallarisqan kikinpi, maypichus Cristoqa ñawpaqta Abramta qayarqan huk promesawan, chaymantataq promesata takyachirqan juramentowan. Usut'aykikunata urquychiy, sagrado allp'apin kankichik!

Kimsa profético pacha yupaykunapa chawpi qillqaqa mana imapas aswan pisiqa kanchu Abrampa hinaspa Pabloq rimanakuy pachamanta profecía 430 watakunamanta omega hunt'aynim, versículo chunka hukniyuqpi rikuchisqa 1290 watakunapi imaymana rikuchisqan hina. Versículota Millerita yachaywan qayllachispa, papadupaq kimsa chunka watakuna wakichikuy pacha kasqanta reqsichirqan, chaymanta qatigta papadupa qatikachayninpa 1260 watakuna. Abrampa 430 watankunaqa watasqa kayta hinaspa kacharichisqa kayta huk suyupi sut'ita rikuchin, ñawpaq kimsa chunka watakunaqa Señormi Abramwan rimanakuyman haykusqanta tantiaspa. Sacerdotekunapaq kimsa chunka watakuna wakichikuyqa 1989 watapi qallariq, tukuy pachaq tukukuyninpi; chay kimsa chunka watakunataq Domingo kamachiypi tukukun, maypichus versículoqa ch'inyaypa millay melqayta churakusqanta reqsichin, hinaspataq Diospa llaqtanta 1260 simbólico watakuna qatikachanqa, Juanpa 42 simbólico killakunawan Apocalipsis chunka kimsayuppi tupachisqa.

Pachak tawa chunka tawa waranqa runakunap allichay kuyuyqa 1989 watapi qallarikurqan, Señorqa paqarisqan lawmanta paqariyninta qallarispa, huk sasachakuy chawpi tutapi sirvinanpaq sacerdociota wakichisqanrayku, chayqa Domingo kamachiyp qallariptinmi qallarín. Alfa hinaspa Omegaqa Hiddekel mayu patapi sayarisan, iskaynin makinakunata hanaq pachaman oqarispa jurarqan: 18 julio 2020-manta julio 2023-kama t'aqanakuy hunt'akupaqtin, Cristoq rurayninwan kуска musphaykuna—Paypa Dios kayninta runa kaywan huñusqanwan tupaq—tukukusqaña

kanqa.

Kayqaqa chunka capítulo nisqapi rimarisqa kikin willakuymi, qanchis truenú-kunapa hilañanpi; payqa chaypiqa mana sapaqllachu tiempo-manta proféticomán churakusqanta tukuchirqa, aswanpas reqsichirqa qanchis kaq trompetapa waqyasqa p'unchaykunapi Diospa pakasqa misterio-nin tukusqa kananta. Daniel chunka iskayniyuqpi paralelo pasaje nisqapas reqsichin, ch'iqyasqa kay tukusqa julio killapi 2023 watapi, Diospa llaqtanpa sellasqa kayninta tukuchiyqa tukusqa kananta, chayta qanchis kaq trompetapa waqyasqanwan rikuchisqa hina, mayqinchus Cristo makinta oqaripa jurarqa iskaynin paralelo pasajekunapipas.

Daniel docepa kimsa kuti willakuypa ñawpaq profetiku pacha chaymanta qhipa profetiku pachaqa alpha hinallataq omega unanchayniyuqmi. Qanchis versículopi ñawpaq pachaqa chay kikin pachapa tukukuyninta reqsichin, chaytaq chunka iskayniyuq versículo qallariyninta señalasqa. Qanchis chaymanta chunka iskayniyuq versículokunapa chawpinpi, 1989 watapi pacha tukukuypa historiata, gracia tiempo wichq'akunankama, rikuchisqa kachkan. Qanchis versículopi alpha pachapa chawpinpi, chunka iskayniyuq versículopi omega historiapa chawpinpitaq, runakunaq qhipa hatun hatarikuyninmi domingo kamachikuy mantamichaq Michael sayariqkama rikuchisqa kachkan; chaytaq Michael sayariq kasqa kikin capítulo-pi rikuchisqa kachkan.

Chawpi pacha rebeliónqa, ñawpaqtaqa hawa rebeliónpa willakuy historiannintan; ichaqa kimsa chunka wata ñawpaq kaqqa uku historiannintan sacerdotekunapa wakichikuyninmanta, paykunaga qhipa 1260 pachapi rikuchisqa hawa kallpakunawan chiqap tinkunakuypi kashaqkuna.

Chaupi pacha rikuchin hebreo alfabitopa chunka kinsayuy qillqapa hatarinanta, hinaspa ukuwan huñukun, kay pachapi jatun churanakuypa qhipa maqanakusqanta rikuchisqanrayku, kamachikuy pacha manaraq tukusqankama. Hawaqwan ukuwan huñusqanqa Danielpa qhipa musquyninpa willakuyninpas kachkanmi, mayu Hiddekelwan sutichasqa, kimsa capitulokunawan kuska, chaykunapas Alpha y Omegaq sananchaqninta apanku, hinaspa cheqaq kaypa sayaynin patapi sayarichisqa kanku. Ñawpaq hinaspa qhipa capítuloqa Diospa llaqtanta sellasqanmanta rimanku, paykunata wiñaypaq llihipiq qoyllurkuna hina rikuchispa. Chaupi capítulo, hatarinayuy, chay kikin historiata reqsichin, versículo chunka hukniyuqpi rikuchisqa kaqta, 1290 watakunawan, chayqa kikin sayaynipi chaupi versículo kasqanrayku.

Cristoqa makinta profétikopa ruwanakunapi llamk'achikuspanqa achka cheqaqkunata sut'inchán, ichaqa llaqtan runakunata pusashan ñantapas sut'inchantaqmi. Jesucristoq rikuchisqanqa 2023 watapa julio killapi kicharisqa qallarín. Chay kicharisqapiqa qanchis truenuykunapa kicharisqanpas, hinallataq Danielpa willakuynin chunka iskayniyuq qillqapi rikuchisqa willakuyninpas kananmi. Chay kichariyqa tawa chunka versículopi pakasqa historiapi ruwakun, chay historiapa 1989 watapi qallaripa domingo kamachikuykama tukuynin chayan. Chay historiapiqa Diospa llaqtan runakuna sellasqa kanaku, chay sellasqa kayqa Espíritu Santoq hich'akusqanwanmi. Espíritu Santoq qhipa, tukukuq hich'akusqanqa Apocalipsispa pusaqniyuq qillqapi reqsisqa kachkan, maypichus qanchis kaq hina, chayrayku qhipa sellu hina rikuchisqa. Judá aylluq Leónqa pichqa kaq qillqapi atiparqa qanchis selluyuyq librota kicharinanpaq.

Soqta selloqaqa tapuyta hatarichirqa suqta kaq qillqapa tukuyninpi, pichus sayayta atinqa chay pacha ukhupi, huchapaq manaña mediación kasqanmanta.

Paypaq phiñakuyninpa hatun p'unchaynin chayamunña; hinaspataq, ¿pitaq sayariyta atinman? Apocalipsis 6:17.

Jutir capitulomanta, icha manam chayta niyta atinkichu jutir versículota, qallarichin pachak tawa chunka tawa waranqa sellasqa kaqkunata, hinallataq hatun achka runa tantasqa kaqkunata Diospa qhapaq suyuman Domingo kamachiy sasachakuy pachapi. Pachak tawa chunka tawa waranqa kaqkunata soqta kaq sellopa tapukuyninpa kutichisqanmi kanku. Qanchis kaq capitulopi paykuna rikuchisqa kaptinkutaq, chaymanta pusaq kaq capitulo reqsichin qanchis kaq, tukukuq sellopa kichasqa kasqanta.

Qanchis kaq sellota kicharisqanpim hanaq pachapi upallay karqa kuskan ura hina. Hinaspan qawarirqa Diospa ñawpaqninpi sayaq qanchis angelta; paykunamanmi qanchis trompetakuna qosqa karqa. Hinaspan huk angel hamuspa altarpa qayllanpi sayarqa, qori inciensota apana qerota hap'isqa; paymanmi askha inciensokuna qosqa karqa, llapa ch'uya runakunapa mañakusqankunawan kуска haywananpaq, trono ñawpaqpi kaq qori altar patapi. Inciensopa q'osñinmi, ch'uya runakunapa mañakusqankunawan kуска, angelpa makinmanta Diospa ñawpaqninman wicharirqa.

Hinaspataq ángelqa inciensopa q'uwinanta, altarpa ninanwan hunt'achirqa, hinaspan kay pachaman wikch'uykurqa: chaymantataq karqa kunayuq rimaykuna, illapakunapa qaparikuyninkuna, llipyaykuna, hinallataq pachakuy. Apocalipsis 8:1–5.

“ninata”, Isaías qillqaq soqta kaq kapitulumpi “rawray” hina rikuchisqa, panay White nisqaqman hina pichaypa unanchaqninmi, altar-mantam hurqusqa hinaspa kay pachaman wikch'usqa. Pentecostés p'unchawpi hanaq pacha-manta “ninataqa” “nina” qallukuna hinam rikuchirqa. “Nina”mi Koveniopa Kachaqninqa Levípa churinkunata pichanapaq llamk'achin.

“Paypa makinpa makinpi kachkan, paymi era-ninta allinta pichanqa, trigonta taqenman huñunqa.” Mateo 3:12. Kayqa huk pichay pacha karqa. Cheqaq simikuna wanmi qaranqa trigomanta rakisqa karqa. Sinchi yanqa hatunchakuspa, kikinkunata allinpaq qhawaripa, oqarisqaman mana chaskikuyta atisqankurayku, hinallataq kay pachata anchata munaspa, llamp'u sonqoyuq kawsayta mana chaskiyta munasqankurayku, achka runakuna Jesusmanta karunchakurqanku. Kunanpas achkakuna chay hinallataq ruwashanku. Almakuna kunan p'itipasqa kashanku, imayna Capernaum llaqtapi sinagogapi chay disipulokuna p'itipasqa karqanku hinata. Cheqaq kayqa sonqoman chayasqa kaptin, paykuna rikunku kawsayninku Diospa munayninwan mana tinkusqanta. Kikinkupi hunt'asqa huk tikraypa kasqanta rikunku; ichaqa mana munankuchu sapaqman saquespa llamk'anata apayta. Chayrayku huchankuna rikuchisqa kaptin phiñakunku. Piñakuspa ripunku, imaynan disipulokuna Jesusmanta ripurqanku chhina, rimaripa: ‘Kay rimayqa sasa rimaymi; ¿pitaq uyariyta atinman?’” The Desire of Ages, 392.

Ninaqa uraykamurqa Elíaspa haywarisqaqman, hinallataq Gedeonpa haywarisqaqman angelpaq. Pichaypa “nina”qa Diospa Siminmi, chayrayku santochasqa kayqa kikinpa Siminwan santificasqa

kaymi. Qanchis sello qichusqa kaptin kay pachaman wischuykusqa “nina”qa reqsichin qipa p’unchaykunapi kichasqa profetiku willakuypa kallpachasqa kasqanta, qanchis trompetapa waqyasqa pachapi, qanchis illapakunawan rikuchisqa ruwanakunapa tukuyninpi, hunt’asqa hinallataq allin hunt’akuyñinpi, hinaspataq Daniel chunka iskayniyuqpi kimsa profetiku pacha hinawan takyachasqa kasqanta, chaykunaqa qipa p’unchaykama wisq’asqa karqan.

Jesucristopa Apocalipsisninca, runakunaq pruebanku tukukuy p’unchawman haykuykuchkan chaylla qichasqa kashaqtin, qanchis trueno-kunapa qichasqaqanmi chaypi kanan; qanchisñiqin selloq hurqusqaqanmi; Daniel chunka iskayniyoqpa qichasqaqanmi; hinallataq Daniel chunka hukniyoqpa tawa chunkañiqin versículopi pakasqa historiapa qichasqaqanmi, chay kikin historiapi angelqa linu p’achayuq Qhariman tapurqan: kay musphaykunaq tukukuyninca imataq kanqa nispa.

Linu p’achawan runaqa kutichispa nirqan—2023 watapi julio killapi suyasqa tiempopa tukukuyninman chayaspaga, pachata chayanki pachaqa tawa chunka tawa waranqa sellaqkunapa historianninta.

Paypas nirqa—Apocalipsis chunka hukniyuqpi kinsa pusaqniyuq simboliku punchawkuna chawpin tukukuyninpi, Daniel qillqamanta huk profetiku willakuy kichasqa kanqa, imaynachus 1798 watapi pacha tukukuyninwan rikuchisqa karqa chayhina. Chaymanta kichasqa kananpaq cheqaq yachachiyqa, kinsa pusaqniyuq simboliku punchawkuna tukukuyninpi, Daniel qillqapi kikin isqun versokunapin tarikunqa, mayqinkunachus Daniel qillqata sellasqa kasqanta, hinaspa kichasqa kasqantapas reqsichin hinaspa sut’inchan.

Kaykunaman qillqapi kaykunataqa qatipasaqku.

“Cristo kay hallp’aman hamuspa, wiñaymanta wiñayman chaskisqa kawsay yachachiykuna, hinallataq qhelqasqa Simiq runakuna yuyayman hina sut’ichasqaqan, runakunamanta pakarqanku cheqaqta, imaynatachus Jesuspi kashan chayta. Cheqaqa achka ñawpa kawsay yachachiykuna ukhupi pampasqa karqa. Ch’inmi chinkarqa sagrado qhelqakunaq espirituynin ima niyninpas; mana iñisqankurayku runakuna hanaq pacha qori waqaychasqa qhapaq kaypa punkunta wisq’arqanku. Tutaya pacha hallp’ata qhatirqa, ancha yana tutaya runakunatapas. Cheqaqa hanaq pachamanta hallp’aman qhawarqam; ichaqa maypipas mana rikuchikurqachu Diospa sellonnin. Wañuy lliklla hina llakikuy tutaya hallp’a pataman mast’arikurqa.”

“Ichaqa Judá ayllumanta León atipaykurqa. Pay kicharirqa sellota, chaymi wisqarqa Diospa yachachiy qillqapta. Kay pacha saquesqa karqa qhawananpaq cheqaq, mana imawan chaqrusqa chiqaq kayta. Chiqaq kay kikin uraykamurqa tutayayta kutichinampaq hinaspa pantayta hark’anampaq. Hanaqpachamanta cachasqa karqa huk Yachachiq, chay k’anchaywanmi k’anchanan karqa llapa runata kay pachaman hamuqta. Karqanku qhari warmikuna, yachayta ancha munaspa maskhaqkuna, profecíapa allin, mana llullakuy atisqa siminta; hinaspa chay chayamuptin, hina karqa imayna huk k’anchay tutayasqa cheqapi phicharisqaqanmanta.” Spalding Magan, 58.

“Qillqaqkuna, Fariseokunapas, Qelqakunasanta yachachisqaqankuta rimarqanku; ichaqa kikinkuq yuyayninkuman hinallataq kawsayninmanta hamuq yachachiykunaman hina sut’incharqanku. Paykunaq ruwayninkuna hinallataq rimayninkuna aswan-aswan sasa

kasqankuman chayarqanku. Espirituyninpiqa, ch'uya Simiqa llaqtapaq hinam kasharqa huk sellasqa libro hina, yuyayninman mana yaykunanpaq wisqasqa.” Signs of the Times, May 17, 1905.